

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému **V. Č.**, vedenej na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 2 T 142/2005, prerokoval na verejnom zasadnutí 18. decembra 2007 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Juraja Majchráka a JUDr. Ing. Antona Jakubíka dovolanie obvineného **V. Č.**, ktoré podal proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2007, sp. zn. 1 To 11/2007 a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol

t a k t o:

Uznesením Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2007, sp. zn. 1 To 11/2007 bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 2 ods. 13, § 233 ods. 1 a § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 v **n e p r o s p e c h** obvineného **V. Č.**

Napadnuté uznesenie a jemu predchádzajúce konanie **sa z r u š u j ú**.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Žiline **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši z 09. októbra 2006, sp. zn. 2 T 142/2005 bol obvinený V. Č. uznaný za vinného z trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 171 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

hoci mu bol rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši, č.k. ORP-P-353/ODI-E-2005 zo dňa 07. júla 2005 uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 14 mesiacov, dňa 10. augusta 2005 o 14.10 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Ford Sierra, ev. č. X. po ulici S. v L. H., okres L. M..

Za to bol odsúdený podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace nepodmienečne, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 zaradený do I. (prvej) nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 1 (jeden) rok.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený V. Č. v zákonnej lehote odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením z 22. marca 2007, sp. zn. 1 To 11/2007 podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal obvinený V. Č. dovolanie prostredníctvom obhajcu (zákonná podmienka uvedená v § 373 ods. 1 Tr. por.), ktoré Okresný súd v Liptovskom Mikuláši 15. novembra 2007 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako dovolaciemu súdu (§ 377 Tr. por.).

Obvinený tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 písm. c/, písm. d/ Tr. por., t.j., že zásadným spôsobom bolo

porušené jeho právo na obhajobu a že verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

V tejto spojitosti uviedol, že 20. marca 2007 požiadal Krajský súd v Žiline o ospravedlnenie a odročenie verejného zasadnutia z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil súdu fotokópiu chorobopisu, z ktorej vyplývalo, že ošetrojúci lekár mu predpísal prísny klud na lôžku. Taktiež aj jeho obhajca ešte 09. marca 2007 požiadal odročenie verejného zasadnutia z dôvodu, že 22. marca 2007 mal pojednávanie v inej trestnej veci na Krajskom súde v Žiline. Napriek riadnemu ospravedlneniu oboch mu bola predsedom senátu ustanovená náhradná obhajkyňa a verejné zasadnutie bolo vykonané v jeho neprítomnosti a tiež v neprítomnosti jeho zvoleného obhajcu. Týmto postupom bol hrubým spôsobom porušený Trestný poriadok, pričom boli naplnené už skôruvedené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por.

Z uvedených dôvodov preto obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2007, sp. zn. 1 To 11/2007 a aby podľa § 388 ods. 2 Tr. por. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v inom zložení senátu, nakoľko predseda senátu 1To je v predmetnej trestnej veci zaujatý.

Námestníčka okresného prokurátora v Liptovskom Mikuláši vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že v konaní pred odvolacím súdom nemohlo dôjsť k zásadnému porušeniu práva obvineného na obhajobu, pretože v posudzovanej veci nešlo o situáciu predpokladanú v ustanovení § 263 ods. 4 Tr. por. Podľa tohto ustanovenia verejné zasadnutie odvolacieho súdu možno vykonať v neprítomnosti obžalovaného, ktorý je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody len vtedy, ak tento výslovne vyhlási, že sa účasti na verejnom zasadnutí vzdáva. Obvinený V. Č. nebol vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody a jeho účasť na verejnom zasadnutí o odvolaní nebola zákonom predpísaná.

S poukazom na ustanovenie § 238 ods. 2 a § 202 ods. 2 Tr. por., účinného do 01. januára 2006, mohol krajský súd konať na verejnom zasadnutí o odvolaní

obvineného bez jeho prítomnosti, pokiaľ mal za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného stíhania dosiahnuť aj bez prítomnosti obvineného, ak tomuto bolo včas a riadne doručené predvolanie. Táto podmienka splnená bola, a preto odvolací súd mohol konať aj v neprítomnosti obvineného, ktorý sa prostredníctvom zvoleného obhajcu ospravedlnil. Napokon tento ani neuviedol, že trvá na osobnej účasti obvineného na verejnom zasadnutí. Z uvedených dôvodov je potrebné dovolanie obvineného zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por.

Naproti tomu zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu uviedol, že dovolanie obvineného V. Č. považuje za opodstatnené, a preto mu navrhol – vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a zároveň aj to, že nie sú splnené zákonné podmienky na odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. na neverejnom zasadnutí.

V dôsledku tohto splnil prieskumnú povinnosť podľa § 384 ods. 1 Tr. por. a na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo so zameraním na dovolateľom uplatnené a zákonom vymedzené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por. a zistil, že dovolanie obvineného V. Č. je dôvodné.

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že po predložení veci 24. januára 2007 Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní obvineného V. Č. proti rozsudku z 09. októbra 2006, sp. zn. 2 T 142/2005 bol odvolacím súdom určený termín verejného zasadnutia na 20. februára 2007, pričom obvinený V. Č. podľa úpravy predsedu senátu dovolacieho súdu na predkladacej správe bol na toto verejné zasadnutie predvolaný (č.l. 53 p. v.).

Obvinený V. Č. podaním doručeným Krajskému súdu v Žiline 07. februára 2007 (č.l. 54) požiadal prostredníctvom zvoleného obhajcu o ospravedl-

nenie svojej neprítomnosti z dôvodu práceneschopnosti (ku ktorému pripojil kópiu potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti) ako aj v neprítomnosti obhajcu pre kolíziu termínov a zároveň o odročenie verejného zasadnutia.

Tejto žiadosti bolo vyhovené a verejné zasadnutie bolo 20. februára 2007 odročené na 22. marca 2007 s tým, že prokurátor berie termín na vedomie, obvinený bude predvolaný a obhajca upovedomený (č.l. 57).

Krajskému súdu v Žiline bola 12. marca 2007 (č.l. 58) doručená v poradí druhá žiadosť o ospravedlnenie a o odročenie verejného zasadnutia pre kolíziu termínov obhajcu a pre práceneschopnosť obvineného, ktorý podľa pripojenej kópie o dočasnej pracovnej neschopnosti sa mal podrobiť kontrole u lekára 30. marca 2007 (č.l. 59 p.v.). Obhajca obvineného dokladoval, že v rovnaký deň a hodinu ako v posudzovanej veci mal určený termín verejného zasadnutia 20. februára 2007 vo veci obvineného T. Ď., vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 3 To 7/2007 (č.l. 61).

Predseda senátu 1To Krajského súdu v Žiline prípisom z 12. marca 2007, adresovaným obhajcovi obvineného, ktorému bol doručený 14. marca 2007, tomuto oznámil, že jeho ospravedlnenie ako aj ospravedlnenie obvineného nepovažuje za dostatočné, a preto verejné zasadnutie nebude odročené. Overil si totiž dôvody práceneschopnosti obvineného a zistil, že tento síce trpí bolesťami kolena a krížov, ale nie je imobilný, keďže chodí k lekárovi na kontroly a nie je pripútaný na lôžko. Ďalej v tomto prípise uviedol, že obhajcovi predtým vyšiel v ústrety, a preto nebude akceptovať jeho prípadnú neúčasť na verejnom zasadnutí 22. marca 2007, hoci by mal aj kolíziu termínov (č.l. 62-63).

V reakcii na toto oznámenie krajského súdu obvinený V. Č. prostredníctvom obhajcu najskôr faxom doručeným Krajskému súdu v Žiline 20. marca 2007 (č.l. 68) a následne podaním urobeným prostredníctvom pošty opätovne žiadal o ospravedlnenie na verejnom zasadnutí a o jeho odročenie, v prípade obhajcu pre pretrvávajúcu kolíziu termínov s tým, že vo veci 3 To 7/2007 bol termín verejného zasadnutia určený skôr a pokiaľ ide o samotného obvineného z dôvodu, že lekár mu predpísal prísny klud na lôžku, čo doložil kópiou príslušnej časti chorobopisu (č.l. 70).

Z úradného záznamu predsedu senátu 1To Krajského súdu v Žiline z 21. marca 2007 (č.l. 73) je zrejmé, že tento preveroval telefonicky zdravotný stav obvineného V. Č. u MUDr. T. P. z neurologickej ambulancie v Želiezovciach, ktorý vyšetрил obvineného 19. marca 2007, pričom z vyjadrení lekára vyplynulo, že obvinený nie je imobilný, môže sa pohybovať, jeho zdravotné problémy nie sú až také závažné, aby musel byť pripútaný na lôžko, pričom môže absolvovať cestu aj na Krajský súd v Žiline.

Opatrením vyššieho súdneho úradníka Krajského súdu v Žiline z 21. marca 2007 bola obvinenému podľa § 40a ods. 1 Tr. por., účinného do 01. januára 2006, ustanovená za náhradnú obhajkyňu JUDr. O. H., advokátka so sídlom v Žiline, v prítomnosti ktorej sa uskutočnilo aj verejné zasadnutie Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho 22. marca 2007. Na tomto verejnom zasadnutí došlo k vydaniu dovolaníím obvineného V. Č. napadnutého uznesenia o zamietnutí jeho odvolania proti rozsudku Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši z 09. októbra 2006, sp. zn. 2 T 142/2005 podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 a tiež k vydaniu uznesenia podľa § 66 ods. 1 Tr. por., ktorým bola obhajcovi obvineného JUDr. J. K. uložená poriadková pokuta vo výške 10 000 Sk. Ostatne uvedené uznesenie bolo ako neodôvodnene vydané zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. mája 2007, sp. zn. 3 Tost 17/2007 podľa § 149 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006.

Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či skôrpopísaným konaním pred odvolacím súdom, ktoré vyústilo do dovolaníím napadnutého uznesenia Krajského súdu v Žiline, najmä prerokovaním veci odvolacím súdom na verejnom zasadnutí bez prítomnosti obvineného V. Č. nedošlo k porušeniu jeho ústavne garantovaného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti v zmysle čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Právo obvineného osobne sa zúčastniť konania pred súdom je totiž v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva považované za základný prvok práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Keďže účelom práva obvineného na prerokovanie veci v jeho prítomnosti je zaistiť mu reálnu možnosť vyjadriť sa pred súdom k tomu, čo mu je kladené

obžalobou za vinu a k dôkazom, na ktorých je založená obžaloba, je logické, že Trestný poriadok, ktorý uvedené ústavné právo obvineného bližšie rozvádza, upravuje odlišné požiadavky na prítomnosť obvineného, resp. stanovuje odlišné podmienky, za ktorých možno vykonať v neprítomnosti obvineného hlavné pojednávanie a podmienky, za ktorých možno takto konať na verejnom zasadnutí.

Kým na hlavnom pojednávaní, ktoré je ťažiskom a vyvrcholením procesu dokazovania, bude prítomnosť obvineného pravidlom, takže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obvineného, bude možné len výnimočne (pozri úpravu v § 202 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 podľa ktorého sa v predmetnej veci v základnom konaní postupovalo a tiež analogickú úpravu v § 252 teraz účinného Trestného poriadku), zákonné podmienky podľa Trestného poriadku aplikovaného v posudzovanej veci krajským súdom pre vykonanie verejného zasadnutia tak rigorózne vymedzené neboli.

To je zrejme už z § 238 Tr. por. o použití ustanovení o hlavnom pojednávaní podľa ktorého na verejnosť, konanie a odročenie verejného zasadnutia sa použijú primerane ustanovenia o hlavnom pojednávaní. Z citovaného ustanovenia teda nevyplýva, že by sa ustanovenia o hlavnom pojednávaní mali primerane použiť aj na prítomnosť na verejnom zasadnutí.

Už z tohto dôvodu nemožno považovať za správny názor uvedený vo vyjadrení námestníčky okresného prokurátora v Liptovskom Mikuláši, že odvolací súd mohol vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného s poukazom na ustanovenie § 238 a § 202 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006.

Podľa tohto Trestného poriadku otázku prítomnosti na verejnom zasadnutí upravovalo všeobecné ustanovenie § 234 Tr. por. Podľa jeho odseku 1, sa verejné zasadnutie koná za stálej prítomnosti všetkých členov senátu a zapisovateľa a podľa odseku 2, ak neustanovuje zákon niečo iné, nie je účasť prokurátora a obhajcu na verejnom zasadnutí nevyhnutná. „Niečo iné“ zákon (Trestný poriadok) ustanovuje napr. v § 263 ods. 2 (povinná účasť prokurátora na verejnom zasadnutí) a v § 263 ods. 3 Tr. por. (na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní musí mať obžalovaný obhajcu vo všetkých prípadoch, v ktorých ho musí mať na hlavnom pojednávaní).

Všeobecné ustanovenie § 234 Tr. por. prítomnosť obvineného na verejnom zasadnutí neupravuje. Na nevyhnutnosť jeho účasti na ňom možno usudzovať na základe úpravy uvedenej v § 263 ods. 4 Tr. por., podľa ktorého v neprítomnosti obvineného, ktorý je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, možno verejné zasadnutie odvolacieho súdu vykonať len vtedy, ak obžalovaný výslovne vyhlási, že sa účasti na verejnom zasadnutí vzdáva alebo na základe úpravy uvedenej v § 233 ods. 1 Tr. por.

Toto ustanovenie rozlišuje predvolanie a upovedomenie o verejnom zasadnutí. Podľa tohto ustanovenia predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť je na ňom nevyhnutná. Obvineného na verejné zasadnutie spravidla predvoláva vtedy, keď považuje za nevyhnutné ho vypočuť, vyzvať k vyjadreniu k dôkazu vykonanému na tomto verejnom zasadnutí, alebo ho požiadať o bližšie vysvetlenie jeho odvolania.

V ostatných prípadoch, keď osobná účasť obvineného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu nie je nutná sa obvinený o verejnom zasadnutí len upovedomí a to ako osoba, ktorá svojim návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, resp. ako osoba, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím.

Ako už bolo skôruvedené, obvinený V. Č. bol na verejné zasadnutie, ktoré sa malo pôvodne vykonať 20. februára 2007, predvolaný. Rovnako bol predvolaný aj na verejné zasadnutie 22. marca 2007, kedy bolo rozhodnuté v jeho neprítomnosti ako aj v neprítomnosti jeho zvoleného obhajcu o jeho odvolaní proti prvostupňovému rozsudku.

Ak sa odvolací súd rozhodol obvineného na verejné zasadnutie predvolať, dal tým jednoznačne najavo, že v neprítomnosti obvineného nemôže konať a rozhodovať. Obvinený V. Č. svoju neprítomnosť riadne ospravedlnil, žiadal o odročenie verejného zasadnutia pre zdravotné dôvody, pričom pripojený výpis z chorobopisu jednoznačne svedčil pre záver, že zdravotné dôvody (prísny kľud na lôžku) skutočne obvinenému znemožňujú účasť na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu. Iné skutočnosti, než sú uvedené v chorobopise uviedol MUDr. P. len v telefonickom rozhovore predsedovi senátu 21. marca 2007 a tieto obvinenému neboli známe.

Nemôže byť potom v jeho neprospech posudzované to, že podľa spomenutého vyjadrenia lekára mohol obvinený cestovať a zúčastniť sa aj verejného zasadnutia.

Ak za tejto situácie bolo vykonané verejné zasadnutie odvolacieho súdu v neprítomnosti obvineného napriek tomu, že preto neboli splnené zákonné podmienky, bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., ale súčasne aj podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., lebo znemožnením práva uviesť osobne námietky pred odvolacím súdom proti odsudzujúcemu rozsudku bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na všetky skôr uvedené zistenia a dôvody podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona v neprospech obvineného V. Č., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2007, sp. zn. 1 To 11/2007 ako aj jemu predchádzajúce konanie a tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol bez toho, aby podľa § 388 ods. 2 Tr. por. nariadil jej prerokovanie v inom zložení senátu, pretože len na podklade chybného postupu konania nemožno vyvodiť záver o zaujatosti predsedu senátu 1To Krajského súdu v Žiline.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. decembra 2007

JUDr. Peter Krajčovič, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

